

Mi kerülhet a komposztálóba?

- **a konyhából és a háztartásból:** a zöldség- és gyümölcs hulladékok, tojáshéj, kávé- és teazacc, hervadt virág, szobanövények elszáradt levelei, virágföld, fahamu (max. 2-3 kg/m³), növény evő kisállatok ürüléke a forgácsolással együtt,
- **kis mennyiségben, jól feldarabolva:** toll, szőr, papír (selyem, selyempapír, tojásdoboz, újságpapír nem!) gyapjú-, pamut és lenvászón
- **a kertből:** levágott fű, kerti gyomok (virágzás előtt), falevél, szalma, összeaprított ágak, gallyak, elszáradt (nem beteg) növény, palánták, lehullott gyümölcsök, faforgács, fűrészpor.

Mi nem kerülhet a komposztálóba?

- festék-, lakk-, olaj- és zsírmaradék
- szintetikus, illetve nem lebomló anyagok (műanyag, üveg, cserép, fémek)
- ételmaradék, hús, csont – bár ezek lebomlanak - ne kerüljenek a komposztálóba a kóbor állatok, rágcsálók és a fertőzést terjesztő legyek miatt
- fertőzött, beteg növények
- húsevő állatok alól származó alom - szintén a fertőzés veszélye miatt
- veszélyes, magas nehézfém tartalmú anyagok (nagy forgalmú utak melletti növényi hulladék (fű, falevél, stb.), elem, akkumulátorok, porszívó gyűjtőzsákja)

A komposztálás folyamatának feltételei

Oxigénellátás

A komposztálás alapja a jó oxigénellátás. Ha a nyersanyag levegőtlené válik, nemkívánatos baktériumok szaporodnak el benne, melyek tevékenysége folytán a komposzt bűzlő, rothadó masszává válik. Ezért fontos a levegős tárolóhely biztosítása és a lazító anyagok (szalma, ágnyesedék) bekeverése.

Nedvességtartalom

A komposzthalmot ne rakjuk gödörbe. Lehetőleg árnyékos, jó víz-elvezetésű helyet keressünk számára.

A víz is igen fontos tényező. Ha kevés a nedvesség, akkor a mikroorganizmusok szaporodása megáll, a lebomlás nem indul be vagy abbamarad. Ha túl sok a víz, akkor kiszorítja a részecskék közötti térből a levegőt, és nem lesz elegendő oxigén a rendszerben. A szerves anyagok bomlása rothadássá alakul, ezt a kellemetlen szag jelzi.

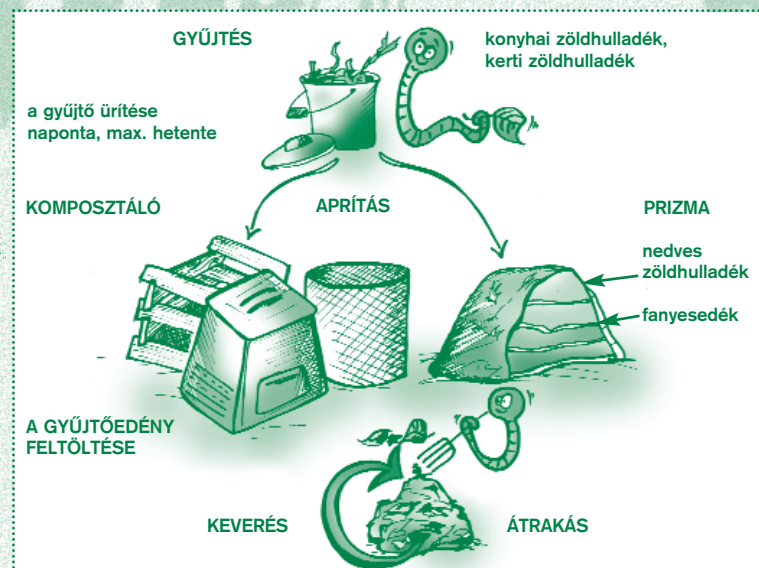
A nedvességtartalom egyszerűen megállapítható a marokpróbával. Vegyünk a kezünkbe egy maréknyi komposztot:

- ha összenyomva vizet tudunk kitérni belőle, **túl nedves**
- ha az anyag szárazon pereg, akkor **túl száraz**
- ha összenyomáskor gyengén összetapad, akkor **ideális** a nedvességtartalma

Megfelelő tápanyagtartalom (C/N arány)

A mikroorganizmusok jó életműködéséhez megfelelő mennyiségű szénre és nitrogénre van szükség. (ideális, ha a szén 25-30-szor több, mint a nitrogén)

Minél többféle anyagot keverünk össze, annál biztosabb, hogy jó minőségű komposztot kapunk végtermékként

A komposztálás lépései

1. Gyűjtés

Konyhai zöldhulladékaink gyűjtéséhez használjunk egy megfelelő nagyságú tárolóedényt, lehetőleg fedővel, amit nyáron ajánlatos naponta, télen hetente a komposztálóba üríteni.

2. Aprítás

A gyorsabb lebomlás érdekében ajánlatos a komposztálóba kerülő anyagokat 5 cm-nél kisebb darabokra aprítani.

3. A komposztáló feltöltése

A komposztáló aljára tegyünk valamilyen durva anyagot, pl. faaprítékot, hogy a levegőzést alulról biztosítsuk. Erre, ha van kész komposztunk rakjunk belőle egy keveset a folyamat gyorsabb beindításához. Erre rétegezzük a konyhából és a kertből kikerülő különböző fajtájú szerves hulladékokat. Zöldebb, nedvesebb, nitrogénben gazdagabb hulladékokra fásabb, szárazabb, tehát szénben gazdagabb anyagokat rétegezzünk.

A rétegek közé adhatunk adalékanyagokat (földet, kőzetlisztet, vagy szilikátványokat: zeolitok, riolituffa), melyek javítják a komposzt minőségét, továbbá megkötik a helytelen kezelés miatt keletkező kellemetlen szagú gázokat is. Savanyú talajoknál jó talajjavító a mészkő, a márga és a dolomit őrölt formában. Gipszet használhatunk szikes talajoknál, mert semlegesítik a lúgosságot. A komposztálásnál nincs szükség különleges serkentő anyagra, mivel földdel, illetve nem teljesen érett komposzttal ugyanolyan jól beindíthatjuk a folyamatot.

4. Keverés

Komposztkészítésnél fontos a keverés és az átrakás! A bomlási folyamat első szakaszának végén (5-6. hét) keverjük ismét jól össze a komposzthalmunkat. Hogy jobb minőségű komposztot kapjunk, a keverést 6-8 hetente ismételjük. A keverések alkalmával a marokpróbával tudjuk ellenőrizni, és szükség esetén beállítani a nedvességtartalmat.

A komposzt felhasználása

A **friss**, 4-6 hónapos komposzt nagyon gyorsan hat, de csak a talaj felszínén használható, pl. bogyósok, fák, cserjék, veteményesek őszi betakarására. Pázsit, valamint földkeverékek számára alkalmatlan.

Az **érett** 8-12 hónapos komposzt lassan hat, kiváló talajjavító tulajdonságokkal rendelkezik és földdel egyenletesen összekeverve fontos alapanyaga a cserepes- és balkonnövények, valamint a veteményesek földjének. Rostálás után valamennyi növénykultúra számára felhasználható.

A komposztálás fő szabályai

- az alapanyagok lehetőleg 5 cm-nél kisebb méretűek legyenek
- jó oxigénellátás
- optimális nedvességtartalom
- megfelelő tápanyagtartalom (C/N arány)
- minél többféle alapanyag használata
- a gyorsabb érés érdekében a komposzthalmot 6-8 hetente keverjük össze
- a komposzthalom ellenőrzése, a hibák javítása

További információ:

A kiadványt készítette a Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (KÖTHÁLÓ) – www.kothalo.hu

Forrás: Ökofórum Alapítvány – Mindennapi komposztálás
Környezetbarát újranyomtatva. Készült: Magician Stúdió 42/310-830

A komposzthalomban leggyakrabban megfigyelhető rendellenességek, azok okai és kezelése.

A komposzthalom állapota:	Ennek oka:	Mit tehetünk:
Túl száraz: <ul style="list-style-type: none">• korhadás leáll• szürke gombásodás	A saját felmelegedés vagy a száraz idő miatt sok víz párolgott el, a mikroorganizmusok tevékenysége leállt.	Célszerű átrakni, átforgatni és benedvesíteni, esetleg friss nedves anyagot hozzákeverni.
Túl nedves: <ul style="list-style-type: none">• kellemetlen rothadó szag• barnásfekete szín• oxigénhiány	Hosszú esőzés, vagy túl sok szerkezet nélküli anyag (fűnyesedék, konyhai hulladék) illetve kevés szerkezet-stabil anyag.	Át kell rakni, száraz anyagot (fanyesedéket, szalmát, száraz levelet) tegyünk bele. Ha lehetséges száraz komposztot keverjünk hozzá.
A korhadás elhúzódik: <ul style="list-style-type: none">• általában száraz• az ászkák fészekszerűen jelennek meg	A fás anyag aránya túl sok a komposztban.	Át kell rakni, és fűnyesedéket, konyhai hulladékot hozzákeverni. A nagyobb darabokat fel kell aprítani.
Rothadó szag: <ul style="list-style-type: none">• oxigénhiány• túl nedves, ragadós	Túl sok a szerkezetszegény (nitrogénben gazdag) friss hulladék.	Jól fel kell lazítani, összekeverni és átrakni. Illetve ugyanúgy kell eljárni, mint a túl nedves esetében.
Muslincák megjelenése	Nedves, cukortartalmú hulladék van a komposzt tetején (romlott gyümölcs).	A friss hulladékot lazán bele kell keverni a halomba, és levegőztetésre van szükség. Kerti földdel vékonyan takarjuk be.

Ne feledjük: A komposztot rendszeresen ellenőrizni kell!

Hulladékcsökkentés komposztálással

A komposzt tulajdonképpen mesterséges humusz, ami a növények számára nélkülözhetetlen tápanyagokat tartalmaz.

A komposztálás célja:

- a **hulladékmennyiség csökkentése** (Hazánkban egy átlagos állampolgár évente körülbelül 300 kg hulladékot termel. Ennek kb. 30%-a olyan szerves anyag, amely komposztálható.)
- a **talaj javítása**; a háztartásban, a kerti munkák során keletkező szerves eredetű hulladékokban lévő tápanyagok visszajuttatása a talajba.

Miért jó a talajnak a komposzt?

- a komposztban lévő humuszanyagokban a tápanyagok olyan formában vannak jelen, hogy azt a növények könnyen fel tudják venni
- javul a talaj szerkezete, ami segíti a levegőzését
- sötét színe segíti a talaj felmelegedését
- vízmegkötő képessége következtében javul a talaj vízháztartása
- nő a talaj biológiai aktivitása